

ДОКЛАДВАНЕ ОТНОСНО РЕГУЛАТОРНИЯ КАПИТАЛ НА БАНКИТЕ: РОЛЯТА НА ОДИТОРИТЕ?

Michael D. Izza

*Почетен член и главен изпълнителен директор на
Института на експерт-счетоводителите на Англия и
Уелс (ICAEW)*

Някои от най-важните показатели за надеждността и устойчивостта на банките са докладите извън техните финансови отчети. Институтът на експерт-счетоводителите в Англия и Уелс (ICAEW) счита, че външното изразяване на сигурност от страна на професионалните счетоводители и одитори би могло да повиши доверието към тези ключови пазарни индикатори и информация – и че това е в интерес на всички нас в качеството ни на потребители и инвеститори в банковата система.

Факултетът по финансови услуги на Института на експерт-счетоводителите в Англия и Уелс (ICAEW) публикува материал за обсъждане – *Докладване относно регулаторния капитал: изразяването на сигурност като възможна алтернатива* – който е открит за публични коментари до 16 октомври 2015 година. Целта е да бъдат разработени насоки във връзка с изразяването на сигурност относно капиталовите съотношения (коефициенти). Това е част от поредица проекти в рамките на инициативата на Факултета „Укрепване на доверието във финансовите услуги”, които включват домакинство на дебати относно *бъдещето на финансовите услуги*, разработване на обща рамка за *доклади за изразяване на сигурност относно еталоните за сравнение (референтните бази за сравнение) и индекси*, както и предоставяне на препоръки за *възстановяване на доверието в банковата дейност, оценяване на финансовите регулаторни органи и укрепване одита на банките*.

След началото на финансовата криза банките попадат под все по-голям натиск да бъдат отговорни пред обществото и да доказват, че са сигурни както за инвеститорите, така и за вложителите. Въпроси биват поставяни пред банките, техните регулаторни органи, съставителите на финансовите отчети и одиторите. Като професионален бранш ние трябва да работим съвместно със заинтересованите страни, за да гарантираме, че качеството на отчитането от страна на банките и одита на банковите институции са на високо ниво и отговарят на потребностите на обществото.

Регулаторните органи изискват банките да държат повече капитал в случай на неочаквани загуби. Банките емитират и условен конвертируем дълг (условни конвертируеми облигации) като специфичен начин за увеличаване на собствения си капитал по време на криза. Тези инструменти предлагат на инвеститорите по-висока възвръщаемост, но това идва заедно с риска от конвертиране в собствен капитал, в случай че нивата на банковия капитал спаднат под определен процент. Тези изисквания карат банките да увеличават капитала си, като същевременно стават по-ефективни като бизнес начинания, за да продължат да

са рентабилни и да осигуряват възвръщаемост за своите акционери. Това поражда напрежение и превръща оценките на капитала в жизнено важни индикатори за стабилността и устойчивостта на банките.

Всяко огласяване на резултатите на банките показва, че капиталовите съотношения не само остават с централно значение за инвеститорите, но са използвани също така и от ръководството за вземането на бизнес решения. Възвръщаемостта на претеглените с оглед на риска активи се превърна във важен измерител за успеха на банките, които са под все по-голям натиск да реализират печалби, защитавайки същевременно своите вложители.

Капиталовите съотношения, както и останалите капиталови показатели, като ликвидност и използване на привлечени средства (ливъридж), се изготвят наред с финансовата информация за банките, но не се одитират по същия начин. Така съществува риск да възникне разминаване в очакванията от гледна точка на обществеността: това, което може да бъде най-внимателно наблюдаваният показател при банките, не е обект на одит. Институтът на експерт-счетоводителите в Англия и Уелс (ICAEW) желае да проучи въпроса какви са очакванията на обществеността от одиторите във връзка с тази информация и къде има потенциална възможност за услуги по изразяване на сигурност. Материалът за обсъждане на Факултета по финансови услуги разглежда капиталовите съотношения и рисково претеглените активи, но задава и въпроса дали следва да бъдат проучени и други области, например коефициентът за ливъридж (отношение на ливъридж) и коефициентът за ликвидност.

Изискванията за независима проверка на информацията за капитала еволюират „на парче“ в световен мащаб; в някои страни има публично достъпни доклади за изразяване на сигурност, други само информират регулаторните органи, а в трети няма нищо такова. Имайки предвид размера и значението на банковия сектор, както и системния риск, който този сектор представлява за глобалните пазари, достоверността и надеждността са жизнено важни.

Така през 2014 г. Andrew Bailey, главен изпълнителен директор на Органа за пруденциално регулиране и надзор във Великобритания, се обърна с молба към Института на експерт-счетоводителите в Англия и Уелс (ICAEW) да разгледа въпроса как независимото изразяване на сигурност би могло да бъде приложено по отношение на информацията за банковия капитал. Макар молбата за това да бе отправена до Института на експерт-счетоводителите в Англия и Уелс (ICAEW) от британския регулаторен орган, общата рамка е разработена така, че да бъде приложима в международен план във всички случаи, когато е налице необходимост за това.

Материалът за обсъждане е част от процеса по разработване на обща рамка за изразяване на сигурност по отношение на информацията за капитала, една обща рамка, която се основава на [Международната обща рамка за ангажименти за изразяване на сигурност](#), издавана от Съвета по международни одиторски стандарти и стандарти за изразяване на сигурност (International Auditing and Assurance Standards Board®). Предлагащата обща рамка има за цел да покаже как независимата проверка може да добави достоверност към изчисляването на капиталовите съотношения и рисково претеглените активи на банките.

Не всеки ще е доволен от изразяването на сигурност относно капиталовите съотношения. Банките са изправени пред допълнителни разходи, а разходите за изразяване на сигурност вероятно ще бъдат значителни – особено по отношение на сложни банкови институции, които използват хиляди вътрешни модели. Първата стъпка е обсъждането на естеството и обхвата на изразяването на сигурност, което трябва да бъде предоставено. Задаваме въпрос към заинтересованите страни – от председателите на банковите одитни комитети до всеки, който притежава сметка в банка – до къде трябва да стигне изразяването на сигурност и какъв вид изразяване на сигурност ви е необходим? След като това бъде установено, ние ще се нуждаем от последователен начин за постигане на резултат, който да удовлетворява разнообразните изисквания на различните потребители.

Това не е първият проект от този вид, който Факултетът реализира. През 2014 г. Факултетът публикува материал *Доклади за изразяване на сигурност относно еталоните за сравнение и индексите* в отговор на искането от страна на заинтересовани лица и регулаторни органи след скандала с LIBOR.

Еталоните за сравнение са особено важни за безпроблемното функциониране на пазарите и за доверието в тях. Те дават възможност на страните да сключват помежду си договори на прозрачна и справедлива база, използвайки стандартизирани условия, но отчитайки същевременно променящата се икономическа реалност на съответния конкретен пазар или сектор. Макар да не представляват част от финансовото отчитане – а процедурата, използвана за изготвяне на еталоните за сравнение и основанията за тях да са категорично извън процесите, обичайно разглеждани от одитора – установено е, че ролята на независимото изразяване на сигурност е особено важна.

Проведохме съвместна работа с широк кръг от заинтересовани страни, за да предоставим насоки за практикуващите счетоводители и одитори в областта на изразяването на сигурност, които да отговарят на техните разнообразни очаквания и да са практически приложими. Това бе една прагматична стъпка към по-общата мисия за възстановяване на доверието в надеждността на финансовите услуги, като ние ще актуализираме тези насоки следващата година.

В периода след кризата професията направи редица съществени подобрения. Докладът на Института на експерт-счетоводителите в Англия и Уелс (ICAEW) от 2010 г. – *Одит на банки: поуки от кризата*, препоръча по-добро докладване на риска от страна на банките, по-усъвършенствани одиторски доклади и доклади на одитните комитети, по-резултатен диалог с органите за надзор над банковата дейност и по-голяма ангажираност от страна на одиторите във връзка с ключовата регулаторна информация, например тази, отнасяща се до капитала.

Международната инициатива на частния сектор – Целева група за разширено оповестяване – проведе съвместна работа със заинтересованите страни с оглед отправяне на препоръки за по-добро оповестяване, включително по въпросите на риска. Великобритания е водеща страна от гледна точка на одиторските доклади и докладите на одитните комитети „в нов стил”, които открояват не само процедурите, но и ключовите рискове, които са станали обект

на оценяване. Институтът на експерт-счетоводителите в Англия и Уелс (ICAEW) провежда съвместна работа с одиторските фирми и регулаторните органи в сферата на банковата дейност с цел установяване на истински диалог.

По-малък напредък е отбелязан във връзка с изразяването на сигурност относно капитала, като Великобритания изостава в сравнение с много други части на света от гледна точка на одиторските прегледи на информацията за регулаторни цели. Докато в областта на банковите регулации, одита и изразяването на сигурност е отбелязано съществено сближаване и сътрудничество в международен план, изискванията по отношение на капитала остават изключение. Ние считаме, че дебатът е важен в международен мащаб и приветстваме коментарите от организациите членки на Международната федерация на счетоводителите (IFAC) и ключовите заинтересовани страни.

Като професия ние трябва да се изправим срещу предизвикателството да отговорим на новите очаквания на потребителите. Разработването на нови модели за изразяване на сигурност е един от начините да се постигне това. Не можем да останем безучастни.